

MasterCard
Worldwide

2008
česká centra
rozvoje

Zlínský kraj

Projekt MasterCard česká centra rozvoje
je realizován pod záštitou
Ministerstva pro místní rozvoj ČR

K vytvoření projektu MasterCard česká centra rozvoje nás přivedla globální studie MasterCard Worldwide Centres of Commerce, která zkoumá strategické postavení jednotlivých metropolí ve světové ekonomice. Tento globální projekt, který každým rokem vzbuzuje pozornost jak hodnocených měst, tak investorů, veřejnosti a médií, nás přivedl k otázce, co vše může ukázat obdobný projekt zaměřený na kraje a města českého státu.

Považujeme za velice zajímavé a zároveň přínosné otevřít téma srovnání jednotlivých krajů a poukázat na to, čeho bylo v jednotlivých oblastech dosaženo a kde jsou naopak stále rezervy. Cílem projektu MasterCard česká centra rozvoje je pomoci definovat rozdíly mezi českými kraji a městy a tím podpořit regionální politiku českého státu.

V rámci metodiky této unikátní studie, jejímiž autory jsou odborníci z Vysoké školy ekonomické, se podařilo modifikovat globální koncept a přizpůsobit jej podmínkám českého trhu. Stojíme tak poprvé před komplexní analýzou příležitostí a možností jednotlivých českých měst a krajů a máme možnost nahlédnout na jejich socioekonomický vliv v rámci České republiky.

Věříme, že závěry studie MasterCard česká centra rozvoje, které držíte v rukou, představují nový nezávislý informační zdroj, jenž přinese laické i odborné veřejnosti zajímavé informace a souvislosti týkající se České republiky. Projekt MasterCard česká centra rozvoje se vydává na svou první cestu, ale už v tuto chvíli si trůfám říci, že se stane užitečným a vyhledávacím barometrem konkurenceschopnosti českých krajů a vybraných měst.

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Ján Čarný".

Ján Čarný,

Generální ředitel MasterCard Europe pro Českou republiku, Slovensko a Ukrajinu

ECM

Společnost ECM zahájila svoji činnost na českém trhu v roce 1991 a v průběhu několika let se stala předním hráčem v oblasti developmentu, investic a facility managementu v České republice. ECM poskytuje kompletní škálu služeb v oblasti developerského procesu, ať už se jedná o výzkumy trhu, studie proveditelnosti, akvizice a development projektů, či pronájem, prodej a správu nemovitostí. V prosinci 2006 vstoupila ECM na pražskou burzu a stala se desátou společností, s jejímiž akcemi se obchoduje na hlavním trhu Burzy cenných papírů Praha. V portfoliu společnosti jsou zastoupeny jak komerční (administrativní budovy, hotely, obchodní centra), tak rezidenční nemovitosti. Kromě České republiky ECM podniká také v Rusku, kde před třemi lety otevřela svoji pobočku, v Polsku, kde vlastní pozemek pro rezidenční výstavbu, a v Číně, kde kromě akvizice obchodního centra a administrativní budovy otevřela své zastoupení, jež analyzuje investiční příležitosti na tamním trhu. ECM však nezapomíná ani na Českou republiku. Kromě Prahy, kde na pankrácké pláni v současné době vzniká rozsáhlý projekt CITY, společnost rozvíjí své aktivity i v Plzni, Ostravě či Zlíně a analyzuje situaci i v ostatních městech. Tím jsem se dostala k hlavnímu důvodu naší spolupráce na projektu MasterCard česká centra rozvoje. Nezávislé detailní hodnocení investiční atraktivity měst a krajů je pro nás velice cenným zdrojem informací a pomáhá nám porovnat potenciál daných lokalit a jejich výhody. Jsme velice rádi, že se na tomto projektu můžeme podílet, a věříme, že všem zúčastněným stranám přinese zajímavé informace.

Jana Žejdlíková
Executive Vice-President BU ČR ECM

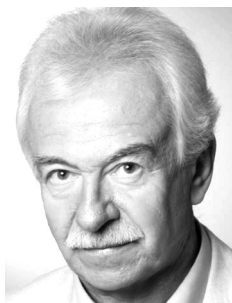
Projekt MasterCard česká centra rozvoje se stal pro Sdružení CZECH TOP 100 organickou složkou, jež zapadá do soukolí všech činností, které toto sdružení už po dobu 15 let organizuje. Monitorování a analyzování hospodářských výsledků firem na území České republiky, které vyústuje ve zveřejňování žebříčku „100 nejvýznamnějších firem České republiky“, je sice nejznámějším projektem Sdružení, nikoliv však jediným.

Před třemi lety se aktivity sdružení více soustředily na regiony. Vstup naší republiky do Evropské unie dal „větší křídla“ menším územním celkům, krajům, regionům, městům i vesnicím, aby se přiblížily novému myšlení, komunikovaly přímo se svými sousedy za hranicemi, spolupracovaly s nimi a koordinovaly nové projekty infrastrukturální, obchodní, společenské, vzdělávací, kulturní a všechny ty, které nezapomínají na lidský rozměr vzájemných vztahů.

Sdružení CZECH TOP 100 organizuje již tři roky setkání sta nejvýznamnějších osobností jednotlivých regionů, na kterých se formou „talk show“ hovoří o budoucnosti kraje, měst i občanů.

Do projektu MasterCard česká centra rozvoje jsme se zapojili proto, abychom pro všechny zúčastněné strany zúročili dosavadní zkušenosti a současně přispěli i k dalšímu prohloubení projektu v příštích letech.

Jan Struž
Předseda Sdružení CZECH TOP 100

Nedávný nedělní výlet mě přivedl na Říp. Stoupaje v horkých paprscích po strmém úbočí, vybavila se mi slova praotce Čecha. Když jsem byl o pár dnů později požádán o tento úvod, vzpomněl jsem si na onen výlet znovu. Praotec Čech jako průkopník regionů? S trochou nadsázky – proč ne? Hovořil snad o hranicích, administrativách a předpisech? O státu? Či vyzval lid, aby se usadil v kraji oplývající mlékem a strdím? Evropa už není konti-

nentem hranic, stává se pevninou regionů. To ale nestačí. Musíme umět říci – tak jako on –, co v těch oblastech je (a co není), proč a čím jsou bohaté a jak by mohly být ještě bohatší. Vše, co potřebujeme, je už v nás. Teď to jen poznat.

Když hned na samém počátku Vysoká škola ekonomická v Praze vstupovala do projektu MasterCard česká centra rozvoje, byl jsem rád. VŠE má tým zkušených lidí, kteří o regionech hodně vědí a mohou k této dobré věci přispět. Výsledky máte před sebou a já věřím, že vám usnadní nalézt to, co v české zemi je.

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'H' followed by a smaller, more complex flourish.

prof. Ing. Richard Hindls, CSc.
Rektor Vysoké školy ekonomické v Praze

Úvod	1
Analýza socioekonomické úrovně krajů	2
Kategorizace regionů ČR dle jejich socioekonomické úrovně	4
Shrnutí silných a slabých stránek SWOT analýzy krajů České republiky	4
Zlínský kraj – základní charakteristika	5
Zlínský kraj – základní údaje	7
Socioekonomická charakteristika a porovnání s ostatními kraji	8
SWOT analýza Zlínského kraje	8
Mezi silné stránky patří:	8
Mezi slabé stránky patří:	9
Mezi příležitosti patří:	11
Mezi hrozby patří:	12
Analýza významu měst v ekonomice ČR	14
Kategorizace měst	16
Město Zlín	17
Zlín – základní údaje	18
SWOT analýza Zlína	17
Mezi silné stránky patří:	17
Mezi slabé stránky patří:	19
Mezi příležitosti patří:	19
Mezi hrozby patří:	20
Strategická vize města Zlín pro období 2007–2013	20
Závěr	22
Město Uherské Hradiště	23
Uherské Hradiště – základní údaje	23
SWOT analýza Uherského Hradiště	23
Mezi silné stránky patří:	23
Mezi slabé stránky patří:	24
Mezi příležitosti patří:	25
Mezi hrozby patří:	25
Vize rozvoje města Uherské Hradiště do roku 2020	26
Závěr	27

ÚVOD

Vysoká škola ekonomická v Praze si z pověření společnosti MasterCard Česká republika dala za cíl vymezit hlavní centra ekonomického růstu a rozvoje v České republice. V návaznosti na tento cíl byla také posouzena socioekonomická úroveň vyšších územně samosprávných celků ČR (krajů).

První fáze projektu zahrnovala zpracování metodiky. Tato metodika vycházela ze zkušeností autorského týmu tvořeného pracovníky katedry regionálních studií a byla formována zejména dostupností statistických dat. Základním zdrojem statistik pro účely této studie byl Český statistický úřad. Ten poskytuje relativně dobrou škálu statistických údajů na krajské úrovni, avšak dostupnost dat na úrovni měst (tzv. městská a obecní statistika) je velmi omezená.

Na základě stanoveného cíle projektu a dostupnosti statistických dat byly sledované indikátory rozděleny do šesti základních oblastí. Tyto oblasti jsou společné pro vyhodnocování socioekonomické úrovně krajů i vymezení hlavních center ekonomického růstu a rozvoje v ČR. Jsou to „politický rámec růstu a rozvoje“, „ekonomická stabilita jako předpoklad pro rozvoj podnikání“, „komerční centra“, „znalostní společnost“, „poptávkové stimuly v podnikání“ a „kvalita života“.

Sledované ukazatele uvnitř těchto oblastí se samozřejmě liší, což je dáno jak růzností cílů analýzy měst a regionů, tak dostupností dat na různých jednotkách vymezeného území.

V případě měst se analýza zaměřila na údaje charakterizující význam města v ekonomice ČR, kterou však nemůžeme chápat v úzkém slova smyslu jako pouhou podnikatelskou aktivitu a její výsledky, ale v širším smyslu zahrnuje také poskytování statků veřejných a statků fakticky neobchodovatelných, jako je například kvalita životního prostředí.

V případě krajů se analýza zaměřila na údaje charakterizující socioekonomickou úroveň regionu, tedy na údaje kvalitativní složky ekonomiky, která je zde opět chápána v širším slova smyslu.

Výzkumný tým pracoval pod vedením prof. RNDr. Reně Wokouna, CSc.

ANALÝZA SOCIOEKONOMICKÉ ÚROVNĚ KRAJŮ

Do analýzy socioekonomické úrovně krajů je zahrnuto všech 14 vyšších územně samosprávných regionů, tj. Hl. m. Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj a Moravskoslezský kraj.

Kraje ČR jsou typickými nodálními regiony, tj. regiony majícími své jasné centrum. V tomto smyslu je specifické jen území Hl. m. Prahy a Středočeského kraje, kde je jádro a zázemí rozděleno do dvou administrativních (i statistických) území.

Kraje ČR se značně liší v počtu obyvatel. Nejlidnatějším je Moravskoslezský kraj, který v roce 2007 vykazoval 1,25 mil. obyvatel. Více než milion obyvatel dále vykazují Hl. m. Praha (1,184 mil. obyvatel), Středočeský kraj (1,167 mil.) a Jihomoravský kraj (1,131 mil.). Nejméně lidnatým krajem je Karlovarský kraj s 305 tis. obyvatel. Druhým a třetím nejméně lidnatým kraje je Liberecký kraj (430 tis.) a Pardubický kraj (507 tis.).

Počet obyvatel krajů lze považovat za stabilní. Nejvyšší procentní změnu oproti roku 2000 zaznamenal Středočeský kraj, kde vzrostl počet obyvatel od roku 2000 do roku 2007 o cca 5%. Středočeský kraj je tak jediným regionem, který vykazuje statisticky dobře znatelný nárůst. Naopak pokles počtu obyvatel za sledované období zaznamenaly Moravskoslezský kraj a Vysočina (cca 2%), Zlínský a Jihomoravský kraj (cca 1%). Změny počtu obyvatel, s výjimkou Středočeského kraje a návazně také Prahy (počet obyvatel roste zejména v bezprostředním okolí Prahy), nemají významný vliv na fungování regionu.

Tradičně sledovaným ukazatelem ekonomické úrovně regionu je hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele. Nejvyšší úrovně dosahuje jednoznačně Hl. m. Praha (662 815 Kč)¹, s velkým odstupem následuje Plzeňský kraj (294 501 Kč) a Jihomoravský kraj (286 079 Kč). Nejnižší hodnoty HDP na obyvatele vykazují Olomoucký kraj (233 704 Kč), Karlovarský kraj (240 081 Kč) a Ústecký kraj (253 938 Kč). Rozdíly v hodnotách HDP na obyvatele mezi kraji (s výjimkou Prahy) jsou však malé.

Hrubý domácí produkt na obyvatele silně koreluje s hodnotou čistého disponibilního důchodu na obyvatele. Nejvyšší hodnoty dosahuje opět Hl. m. Praha (204 845 Kč)², za kterým následuje Středočeský kraj (159 515 Kč) a Plzeňský kraj (150 919 Kč). Nejnižší hodnoty vykazují Karlovarský kraj (133 574 Kč), Ústecký kraj (133 598 Kč) a Olomoucký kraj (136 240 Kč).

Nejvyšší průměrné tempo růstu HDP ve stálých cenách v období 2000 až 2006 zaznamenal Středočeský kraj (5,3 %). Následuje Vysočina (4,8 %) a Plzeňský kraj (4,6 %). Nejnižšího tempa růstu dosáhly Karlovarský kraj (2,2 %), Olomoucký a Královéhradecký kraj (3,2 %).

Nejnižší míra nezaměstnanosti v roce 2007 byla v Hl. m. Praha (2,5 %), Středočeském kraji (4,6 %) a Jihočeském kraji (4,8 %). Naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v Ústeckém kraji (12,2 %), Moravskoslezském kraji (11,0 %) a Karlovarském kraji (8,0 %).

Nejnižší počet uchazečů na 1 volné pracovní místo vykazuje ekonomicky nejvyspělejší region České republiky Praha (0,6). Následují Plzeňský kraj (1,0) a Středočeský kraj (1,5). Naopak nejvyšších hodnot dosahuje Ústecký kraj (7,7), Moravskoslezský kraj (6,2) a Olomoucký kraj (4,5).³

Mezi nejhorší formy nezaměstnanosti patří dlouhodobá nezaměstnanost. Nejnižší podíl dlouhodobé nezaměstnanosti na celkové nezaměstnanosti ve čtvrtém čtvrtletí roku 2007 vykázal kraj Vysočina (2,9 %) a dále Jihočeský kraj (3,3 %) a Praha (3,5 %). Naopak nejvyšší podíl dlouhodobé nezaměstnanosti na celkové nezaměstnanosti je v Moravskoslezském regionu (29,5 %), Ústeckém kraji (22,8 %) a Jihomoravském kraji (13,5 %).

Mezi slabší odvětví ekonomiky patří zemědělství (lze doložit např. výší mezd v tomto odvětví). Nejnižší podíl zemědělství na celkové zaměstnanosti ve čtvrtém čtvrtletí roku 2007 vykázaly regiony Hl. m. Praha (0,2 %), Karlovarský kraj (1,5 %) a Moravskoslezský kraj (2,1 %). Naopak nejvyšší podíl zemědělství nalezneme v kraji Vysočina (8,4 %), Jihočeském kraji (5,9 %) a Plzeňském kraji (5,3 %).

Pokud je zemědělství slabším odvětvím ekonomiky, je výzkum naopak odvětvím progresivním. Jednoznačně nejvýznamnějším regionem je z hlediska jeho lokalizace Hl. m. Praha. Na 1000 obyvatel zde v roce 2006 připadalo 9,95 výzkumných pracovníků. S odstupem následuje Jihomoravský kraj (3,28) a Liberecký kraj

(2,41). Naopak nejnižší počet výzkumných pracovníků na 1000 obyvatel vykazují Karlovarský kraj (0,12), Ústecký kraj (0,48) a Vysočina (0,51).

Nejvyšší medián (střední hodnota) hodinového výdělku ve veřejném sektoru byl v roce 2007 v Praze (141,91 Kč). Následuje Plzeňský kraj (127,93 Kč) a Karlovarský kraj (127,80 Kč). Naopak nejnižší je ve Zlínském kraji (118,12 Kč), na Vysočině (120,50 Kč) a v Pardubickém kraji (120,83 Kč). Nejvyšší medián (střední hodnota) hodinového výdělku v soukromém sektoru byl v roce 2007 v Praze (144,36 Kč). Následuje Středočeský kraj (119,67 Kč) a Plzeňský kraj (111,90 Kč). Naopak nejnižší byl v Karlovarském kraji (98,60 Kč), Pardubickém kraji (101,33 Kč) a Jihočeském kraji (103,72 Kč).

Tradičně uváděným indikátorem kvality života je střední délka života mužů a žen. Nejvyšší střední délka života mužů je v regionu Hl. m. Praha (2006, 75,21 let). Následuje Královéhradecký kraj (74,39 let) a Jihočeský kraj (73,66 let). Naopak nejnižší střední délka života mužů je v Libereckém a Ústeckém kraji (oba 71,16 let) a v Moravskoslezském kraji (71,86 let).

Kategorizace regionů ČR dle jejich socioekonomické úrovně

Hlavní město Praha je jednoznačně regionem s nejvyšší socioekonomickou úrovní.

V tomto ohledu tvoří samostatnou kategorii.

Za Prahou následuje skupina nadprůměrných regionů. Tuto skupinu tvoří Středočeský kraj, Plzeňský kraj a Jihočeský kraj.

Skupinu průměrných regionů tvoří Liberecký kraj, Vysočina, Pardubický, Jihomoravský, Královéhradecký a Zlínský kraj.

Dvojici spíše podprůměrných regionů tvoří Olomoucký a Moravskoslezský kraj.

Dvojici nejslabších regionů tvoří Karlovarský a Ústecký kraj.

Výsledné pořadí (socioekonomická úroveň)

1	Hl. m. Praha	93,63 %
2	Středočeský kraj	64,01 %
3	Plzeňský kraj	64,00 %
4	Jihočeský kraj	62,67 %
5	Liberecký kraj	59,23 %
6	Vysočina	59,16 %
7	Pardubický kraj	59,14 %
8	Jihomoravský kraj	58,60 %
9	Královéhradecký kraj	58,24 %
10	Zlínský kraj	57,01 %
11	Olomoucký kraj	55,53 %
12	Moravskoslezský kraj	54,34 %
13	Karlovarský kraj	51,78 %
14	Ústecký kraj	51,06 %

Shrnutí silných a slabých stránek SWOT analýzy krajů České republiky

Silnými stránkami rozvoje krajů jsou:

- kvalifikovaná, adaptabilní a relativně levná pracovní síla;
- vybudování řady výrobních kapacit na základě přímých zahraničních investic a úspěšný rozvoj malého a středního podnikání;
- dostatečně hustá regionální síť silnic a železnic a dobrá úroveň telekomunikační sítě;
- vyhovující síť zařízení pro kulturní a osvětové aktivity;
- trvalé investice do ochrany životního prostředí;
- přírodní a kulturně-historický potenciál pro cestovní ruch.

Naopak slabými stránkami krajů jsou:

- obtížné podmínky pro vznik nových podnikatelských subjektů; a rozvoj stávajících malých a středních podniků;
- nedostatek komplexních služeb pro podnikatele a investory;
- špatná kvalita regionální silniční sítě;
- nedostatečná dopravní obslužnost okrajových částí regionů;
- celoplošně vysoká a neklesající míra nezaměstnanosti s výraznými regionálními rozdíly;
- růst rizikových skupin obyvatelstva a patologických jevů, nejen ve městech, ale i na venkově;
- zaostávající vybavenost pro likvidaci tuhých i splaškových odpadů;
- nízká konkurenceschopnost venkovské ekonomiky;
- dlouhodobě narůstající nedostatek pracovních příležitostí na venkově;
- nedostatečná úroveň materiální základny cestovního ruchu a jeho nízké využívání pro ekonomický a sociální rozvoj obcí a regionů.

ZLÍNSKÝ KRAJ – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Členitý Zlínský kraj, jehož převážnou část tvoří vrchoviny a pahorkatiny, je typický svou obtížně zemědělsky využitelnou plochou a průmyslem zaměřeným na zpracovávání a zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Region je postižen negativním demografickým vývojem i strukturálními problémy hospodářství. V posledních letech je však zaznamenán poměrně rychlý růst HDP na obyvatele, což potvrzuje celkový růst úrovně regionu. Úsilí organizací, institucí a obyvatel kraje vytváří dobré předpoklady pro další ekonomický růst oblasti.

Poloha:

- Zlínský kraj leží ve východní části země, jeho hranici tvoří státní hranice se Slovenskem, sousedí s Moravskoslezským, Olomouckým a Jihomoravským krajem;
- na území se rozprostírají Beskydy, Chřiby a Javorníky, východní část regionu tvoří Hornomoravský úval (úrodná oblast Kroměřížska);
- územím protékají řeky Morava, Bečva a Olšava;
- významnými hospodářskými, kulturními a správními centry kraje jsou města Zlín (krajské město), Kroměříž, Vsetín, Valašské Meziříčí, Uherské Hradiště a Otrokovice.

Rozloha:

- 3 964 km² tvořících 5,0 % rozlohy ČR.

Počet obyvatel k 1. 1. 2005 a sídla:

- 590 706 obyvatel, z toho 3 429 cizinců s přechodným pobytem a 2 943 cizinců s trvalým pobytem;
- průměrný věk obyvatelstva 39,6 roku (což je mírně pod průměrem ČR);
- území se člení na 4 okresy, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, v kraji je evidováno 304 obcí (z toho 30 se statusem města).

Hustota zalidnění k 1. 1. 2005:

- 149,0 obyvatel/km²

Ekonomická charakteristika:

- hospodářsky významná rozvojová osa směřující z východu na západ přes město Zlín (Žádveřice–Zlín–Otrokovice) a západní část regionu kontrastuje s hospodářsky slabými oblastmi vsetínského okresu;
- perifernost oblasti a špatná dopravní dostupnost regionu;
- patří mezi ekonomicky slabší regiony ČR poznamenané výrazným útlumem nosných oborů výroby v 90. letech;
- podíl kraje na celkovém HDP země je pouze 4,8 %, v přepočtu na jednoho obyvatele patří region k podprůměrným v ČR, avšak v posledních letech zaznamenává poměrně dynamický růst;
- průměrná měsíční mzda Zlínského kraje v roce 2006 ve výši 17 374 Kč zaostává za celorepublikovým průměrem o více než 2 600 Kč
- nezaměstnanost je dlouhodobě lehce nad úroveň celostátního průměru
- nejvýznamnější společnosti působící na území kraje jsou spol. zpracovatelského průmyslu Barum Continental v Otrokovicích, Aliachem – závody v Napajedlích a Chropyni, Česká zbrojovka v Uherském Brodě, ON Semiconductor v Rožnově pod Radhoštěm, TON v Bystřici pod Hostýnem, TCT ve Vidči, Mitas se závody ve Zlíně a Otrokovicích a Delphi se závody ve Slušovicích a Vizovicích.

Zlínský kraj – základní údaje

P. č.	Indikátor, zdroj	
1	Počet obyvatel v roce 2007, ČSÚ (v tis. obyvatel)	590
2	Nárůst počtu obyvatel mezi roky 2000 a 2007, ČSÚ (v %)	-1
3	HDP na obyvatele (2006), ČSÚ (v Kč)	254 466
4	Čistý disponibilní důchod na obyvatele (2006), ČSÚ (v Kč)	141 908
5	Vývoj HDP ve stálých cenách (pr. roční tempo růstu 2000 až 2006), ČSÚ (v %)	4,4
6	Nárůst čistého disponibilního důchodu domácností (2006/2000), ČSÚ (v %)	33
7	Míra nezaměstnanosti (2007), MPSV (v %)	6,6
8	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo (12/2007)	3,0
9	Podíl dlouhodobé nezaměstnanosti na celkové nezaměstnanosti regionu (4Q/2007), MPSV (v %)	5,8
10	Vývoj míry nezaměstnanosti (porovnání 2000 a 2007), MPSV (rok 2000 = 100)	79
11	Podíl zemědělství na celkové zaměstnanosti (4Q/2007), ČSÚ (v %)	2,6
12	Počet výzkumných pracovníků na 1000 obyvatel (2006), ČSÚ	1,30
13	Medián hodinového výdělku v soukromém sektoru (2007), ČSÚ (v Kč)	104,79
14	Medián hodinového výdělku ve veřejném sektoru (2007), ČSÚ (v Kč)	118,12
15	Počet registrovaných jednotek na 100 obyvatel (2006, JMK a VYS 2003), RISK	22
16	Nárůst počtu registr. subjektů (2006/2000, JMK a VYS 2003/2000), RISK (v %)	12
17	Střední délka života, muži (2006, JMK a VYS 2003), RISK (v letech)	72,63
18	Střední délka života, ženy (2006, JMK a VYS 2003), RISK (v letech)	79,71
19	Dokončené byty na 1 tis. obyvatel (2006), ČSÚ	1,93
20	Měrné emise SO ₂ v roce (2006), MŽP (v tunách za rok na km ²)	2,30
21	Počet sportovních zařízení na 10 tis. obyvatel (2006, JMK a VYS 2003), RISK	2,61
22	Lékaři v zařízeních ambulantní péče na 1000 obyvatel (2006), ČSÚ	2,5
23	Procento uživatelů internetu (2006), ČSÚ (v %)	36,0
24	Začlenění kraje do cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, MMR (ano/ne)	ano
25	Podíl zahrnutí kraje do regionů se soustředěnou podporou státu (podíl zahrnutého obyvatelstva v %), MMR	22,0

Socioekonomická charakteristika a porovnání s ostatními kraji

Dle hodnot většiny sledovaných indikátorů se Zlínský kraj řadí na 5. až 10. místo mezi kraji, což odpovídá skupině „průměrných regionů“. Výjimku tvoří HDP na obyvatele, který dosahuje ve Zlínském kraji (2006) hodnoty 254 466 Kč, což je 3. nejnižší hodnota mezi kraji. Vůbec nejnižší hodnotu mezi kraji vykazuje tento region dle ukazatele medián hodinového výdělku ve veřejném sektoru (2007, 118,12 Kč). Naopak hodnota střední délky života žen (2006, 79,71 roku) řadí Zlínský kraj dle tohoto ukazatele na 3. nejlepší místo. Více než pětina obyvatel tohoto regionu žije na regionu se soustředěnou podporou státu (22 %).

SWOT analýza Zlínského kraje

Mezi silné stránky patří:

Demografický vývoj a věková struktura

- mírně příznivější věková struktura regionu oproti údajům za ČR;
- tradiční sounáležitost obyvatelstva s regionem.

Ekonomické prostředí

- viditelný proces reálné konvergence s akcelerací v posledním období a velmi zvolna se zvyšující hospodářská dynamika regionu;
- vysoký podíl kvalifikovaných výrobních pracovníků na celkové zaměstnanosti;
- velký podíl osob se zkušenostmi ve zpracovatelském průmyslu (křehká výhoda: při vážnoucí restrukturalizaci se může stát slabinou);
- nárůst počtu volných pracovních míst v důsledku akcelerující ekonomické aktivity.

Vzdělání a celoživotní učení

- mírný nárůst podílu vysokoškolsky vzdělaných osob a klesající podíl osob s nejnižším vzděláním;
- mírný nárůst počtu studentů středních odborných škol;
- výraznější nárůst počtu studentů vysokých škol, především v bakalářském, pozvolna i magisterském studiu (křehká výhoda: otázka uplatnění v oboru v rámci regionu).

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- velmi početný malý a střední podnikatelský stav;
- rostoucí ekonomická síla malých podniků;
- rostoucí počet pracovníků v odvětvích výzkumu, vývoje a inovací;
- rostoucí míra využívání informačních a komunikačních technologií;
- tradice lázeňství.

Doprava

- relativně významná tranzitní lokalita, zahrnující součásti Transevropské

- dopravní síť;
- poměrně hustá síť dopravní infrastruktury;
- postupné rozšiřování integrovaného systému veřejných dopravních služeb provazující městskou a meziměstskou dopravu.

Životní prostředí

- dlouhodobě výrazné zlepšení kvality životního prostředí;
- CHKO jako stabilizační faktor.

Mezi slabé stránky patří:

Demografický vývoj a věková struktura

- pokles počtu obyvatel;
- relativně nízká úroveň migračního salda;
- výrazný nárůst hodnot indexu stárí napříč regionem;
- vysoký podíl staršího obyvatelstva ve velkých městech.

Ekonomické prostředí

- podprůměrná ekonomická vyspělost regionu v rámci ČR, měřená ukazatelem HDP na obyvatele;
- prohlubování ekonomického zaostávání regionu ve vztahu k průměru ČR;
- stále vysoký podíl sekundárního ekonomického sektoru na tvorbě HDP (při zvýšení kvalitativní úrovně se může stát potenciálem);
- stále nízký podíl služeb na tvorbě HDP;
- stále limitovaná atraktivita regionu pro investory;
- míra ekonomické aktivity pod celostátním průměrem s tendencí mírného poklesu;
- prodlužující se doba průměrné délky nezaměstnanosti (projev strukturální nezaměstnanosti);
- nízká míra ekonomické aktivity osob s nízkým vzděláním při klesajícím trendu;
- nízký podíl zaměstnanosti v terciárním sektoru;
- nízká průměrná mzda ve srovnání s průměrem ČR (na druhou stranu podnikatelská výhoda); vztahená k celostátnímu průměru;
- nerovnoměrné rozložení průměrné mzdy u srovnatelných profesí a činností v rámci regionu;
- nízký podíl vědeckých a odborných duševních pracovníků na celkové zaměstnanosti regionu;
- nejcitlivější skupiny mezi nezaměstnanými osobami: starší 50 let a ve věku 20–25 let.

Vzdělání a celoživotní učení

- stále nízký podíl výdajů na vzdělání v porovnání s průměrem EU (nejen regionální, ale celostátní problém);

- mírně podprůměrná vzdělanostní struktura (nižší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva) v porovnání s průměrem ČR;
- úbytek počtu žáků na základních školách a úbytek počtu škol a učitelů základních škol v důsledku nízké porodnosti – nevyužité kapacity školských zařízení;
- nesystematičnost procesu dalšího vzdělávání (plošný celostátní problém).

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- chybí velcí zaměstnavatelé v produktivních sektorech, podniky nad 5 000 zaměstnanců;
- klesající vývojové charakteristiky ukazatelů cestovního ruchu;
- nízká nabídka doplňkových služeb cestovního ruchu;
- nenaplněný potenciál cestovního ruchu: slabý marketing, slabá součinnost a provázanost služeb, nižší kvalita infrastruktury, zařízení a služeb;
- nízká ekonomizace historických, kulturních i přírodních hodnot;
- malá váha výzkumných a vývojových aktivit;
- nízká revitalizace areálů pro podnikání uvnitř obcí a měst.

Doprava

- minimální rozsah dálnic a rychlostních komunikací na území regionu a dosud nedostatečné napojení na celostátní síť;
- omezené napojení okrajových částí regionu na dopravní systém;
- technická zaostalost stávající dopravní infrastruktury;
- nevyužívaná infrastruktura regionálních letišť;
- četný výskyt kolizních míst;
- absence přeložek, obchvatů, bezpečnostních prvků;
- nešetrnost k životnímu prostředí;
- nedostatečný rozsah a propojenost sítě cyklistických a pěších stezek ve vhodných lokalitách;
- absence komplexně pojatého integrovaného systému veřejné osobní dopravy;
- nedostatečný přeshraniční dopravní ruch.

Životní prostředí

- stále neuspokojivý stav povrchových vod;
- pozvolna se snižující objem finančních prostředků na akce a činnosti pro životní prostředí;
- vysoká produkce odpadů, včetně nebezpečných;
- výskyt brownfields a starých ekologických zátěží;
- absence systémových opatření proti povodním, sesuvům půdy a dalším rizikům.

Společenské změny

- nevyhovují kapacity stacionární dopravy, kombinace motorové a bezmotorové dopravy v sídlech a na místních komunikacích;
- dosavadní kapacity infrastruktury pro poskytování sociálních služeb zdaleka nedosahují žádoucích standardů sociální péče a pomoci;

- riziko bariér leží rovněž ve skupině nejmladší generace, jedné z nejcitlivějších z pohledu charakteristik na trhu práce;
- přetrvávání bariér pro sociální začlenění a ekonomické uplatnění zdravotně postižených osob i osob o ně pečujících.

Mezi příležitosti patří:

Demografický vývoj a věková struktura

- konjunktura investic do bydlení včetně sezónních bytů;
- nové požadavky na kapacitu i kvalitu infrastruktury a služeb pro děti předškolního a školního věku.

Ekonomické prostředí

- rostoucí útraty za služby volného času, obzvlášť v turismu;
- zájem bohatnoucích částí světa o poznání jiných než mainstreamových turistických lokalit v Evropě;
- uplatnění know-how a kulturních hodnot na globálních trzích;
- stabilní růst české ekonomiky a růst kupní síly obyvatel regionu;
- poptávka po alternativních a doplňkových volnočasových aktivitách, např. splavnění lokálních vodních toků;
- rostoucí poptávka po kvalifikované pracovní síle v odvětvích s perspektivou.

Vzdělání a celoživotní učení

- rostoucí potřeba celoživotního vzdělávání;
- rostou potřeby speciálního vzdělávání, integrace či naopak individualizace.

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- potřeba investorů umístit či přenést produkci do míst disponujících pracovní silou, prostorem a dopravní sítí;
- všeobecná poptávka po technologických alternativách ve stále širší škále oborů a s tím spojená poptávka po kvalifikovaných vývojových a inovačních kapacitách.

Doprava

- potenciál pro rozvoj meziměstské mezinárodní letecké dopravy a letišť v regionu;
- možnost rozvoje průmyslové i volnočasové lodní dopravy;
- odstranění technické zaostalosti stávající silniční dopravní infrastruktury a implementace bezpečnostních prvků;
- napojení zlínské aglomerace na systém dálnic a rychlostních komunikací i mezinárodních tras;
- rozvoj cyklistické dopravy a integrovaného systému veřejné dopravy.

Životní prostředí

- preferování šetrných přístupů ve spotřebě neobnovitelných zdrojů;
- technologické využívání dosavadních odpadů a potenciál investic do nových odvětví;
- zvyšující se nároky obyvatel i návštěvníků na kvalitu prostředí sídel – zeleň, parky, lesoparky, okolí vodních ploch a toků.

Společenské změny

- zvyšující se nároky na dostupnost zdravotnických služeb;
- poptávka po specifických sociálních a zdravotnických službách ve skupině seniorů;
- poptávka po komerčních i neziskových službách včetně vzdělávání pro seniory;
- poptávka po integrované prevenci a službách vyvolaná rostoucí škálou bezpečnostních rizik;
- rostoucí požadavky na kvalitu života v sídlech.

Mezi hrozby patří:

Demografický vývoj a věková struktura

- ztráta perspektivy osobního uplatnění v regionu – exodus či apatie mladší generace;
- zhoršení věkové struktury obyvatelstva (úbytek dětské složky v populaci, zvyšující se podíl seniorů v populaci).

Ekonomické prostředí

- zastavení zvolna se zvyšující hospodářské dynamiky regionu;
- zastavení procesu reálné konvergence vůči EU;
- úpadek sekundárního sektoru v případě, že nebude restrukturalizován;
- zastavení zvolna se zvyšující dynamiky terciárního sektoru;
- upadání částí měst a malých obcí v souvislosti s rozparem mezi jejich dřívějšími funkcemi a současným využitím;
- zaostávání koupěschopnosti obyvatel s dopady na místní trhy, produkci a služby;
- ztráta globální konkurenceschopnosti dosud místně významných odvětví (textilní, oděvní průmysl);
- porušování pravidel otevřené soutěže v lokálních hospodářských vztazích včetně PPP;
- stárnutí pracovní síly bez náhrady – stavebnictví, strojírenství.

Vzdělání a celoživotní učení

- zhoršení regionální vzdělanostní struktury;
- vzdělávací a školské instituce nenaleznou prostor pro vzájemnou komunikaci s potenciálními zaměstnavateli jejich absolventů;
- nižší úroveň kvality vzdělávání na středních a vysokých školách v regionu;
- degradace kvalifikované síly podporou investorů v jednoduchých produkcích a velkoobchodech.

Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

- místní nositelé prosperity zůstanou v izolaci od potenciální kooperace v regionu;
- nedojde k užšímu propojení činností podnikatelských subjektů s centry výzkumu, vývoje a inovací;
- nedojde k odpovídající koordinaci, synergii a regionalizaci investic realizovaných z příslušných operačních programů a jiných zdrojů především do rozvoje dopravní infrastruktury a aktivit vědy, výzkumu a inovací;

- obchodní koncentrace, které v některých oborech vylučují menší;
- image nedostupného a málo atraktivního regionu;
- zaostávání v produktivním vývoji a inovacích.

Doprava

- nezvládnutí tranzitní dopravy s dopady na sídla a životní prostředí.

Životní prostředí

- nestabilita a ohrožení přírodními riziky – povodně, sesuvy půdy aj.;
- cenové šoky v energiích a surovinách.

Společenské změny

- nenaplnění požadavků v sociální a zdravotnické oblasti.

ANALÝZA VÝZNAMU MĚST V EKONOMICE ČR

Úvodní poznámka k analýze měst:

Jako podkladové materiály pro tuto část projektu sloužily strategické dokumenty jednotlivých měst, které města sama poskytla zpracovatelům. Dalšími zdroji byly statistické údaje zpracované pro účely tohoto projektu.

Města jsou v současné ekonomice ČR motory růstu a jejich vývoj (a tím i vliv na ekonomiku ČR) je vesměs pozitivní.

Do analýzy bylo zahrnuto celkem 24 měst, která mají potenciál stát se významným centrem ekonomiky ČR. Těmito městy jsou Praha, Ostrava, Brno, Plzeň, Liberec, České Budějovice, Hradec Králové, Olomouc, Zlín, Pardubice, Ústí nad Labem, Karlovy Vary, Kladno, Opava, Most, Děčín, Teplice, Frýdek-Místek, Jihlava, Mladá Boleslav, Karviná, Tábor, Znojmo a Uherské Hradiště. Základním faktorem determinujícím ekonomickou sílu města je počet jeho obyvatel. Z hodnocených měst je dle počtu obyvatel nejvýznamnější Praha s 1,2 mil. obyvatel. Následuje Brno (369 tis. obyvatel), Ostrava (308 tis.) a Plzeň (165 tis.). Ze sledovaných měst nejméně obyvatel vykazuje Mladá Boleslav (45 tis.), Tábor (36 tis.), Znojmo (35 tis.) a Uherské Hradiště (26 tis.).⁴ Oproti stavu k 1. lednu 2001 zaznamenala nárůst počtu obyvatel ze sledovaných měst pouze dvě – Praha a Mladá Boleslav. O více než 5 % klesl počet obyvatel v Karlových Varech.

V rámci analýzy byl hodnocen potenciál i současná síla měst v ekonomice ČR. Potenciál rozvoje městu dává (mimo jiné) veřejná podpora. Veřejná podpora může mít několik forem. Mohou to být dotační programy, ale také institucionální podpora, které se městu dostává například tím, že získá status krajského města. Veřejná podpora ekonomického rozvoje a růstu města je řešena v rámci indikátorů zařazených do oblasti „politický rámec růstu a rozvoje“.

Pro možnost čerpání prostředků EU je klíčové zařazení území měst do cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU (období 2007 až 2013). Do tohoto cíle je zařazeno s výjimkou Prahy celé území ČR, tzn. i ostatních 23 posuzovaných měst. Praha tak má sníženou možnost využít prostředky EU pro svůj ekonomický rozvoj v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Pro čerpání dotačních prostředků ČR je významné začlenění města do regionu se soustředěnou podporou státu. Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu provádí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Toto vymezení je určující pro čerpání prostředků národní regionální politiky. Do regionů se sou-

⁴ údaj k 31. 12. 2007

středěnou podporou státu jsou zařazena města Karviná, Kladno, Most, Opava, Ostrava, Děčín, Frýdek-Místek a Znojmo (současný stav).

Mezi základní institucionální podporu poskytovanou městům patří získání statusu krajského (popř. hlavního) města.

Status hlavního města dává Praze zcela výsadní podstatu v ČR. Přítomnost centrálních institucí státní správy významně přispívá k její ekonomické síle. Další 13 měst čerpá ze získaného statusu krajského města (Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Ústí nad Labem a Zlín).

Podobný, avšak méně významný charakter institucionální podpory má také přítomnost krajského soudu (popř. jeho pobočky). Krajský soud (nebo jeho pobočku) nalezneme v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Liberci, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Praze, Táboře, Ústí nad Labem a Zlíně.

Základním ukazatelem ekonomické úrovně i síly ekonomiky města je nezaměstnanost. Nezaměstnanost ve sledovaných městech v březnu 2008 dosahovala hodnot od 2,4 % (Praha a Mladá Boleslav) přes 3 % (Hradec Králové) až po 10 % (Ústí nad Labem), 12,3 % (Most) a 15,6 % (Karviná). V porovnání s březnem 2003 nezaměstnanost klesla ve všech sledovaných městech. Nejvíce však ve Zlíně, Olomouci, Plzni a Frýdku-Místku, kde klesla na méně než polovinu oproti březnu 2003.

Pro rozvoj měst je významná také socioekonomická situace regionu (kraje), ve kterém se nacházejí. V tomto ohledu je samozřejmě nejvýhodnější situace Prahy, která je zároveň krajem s nejvyšší socioekonomickou úrovní v České republice. Z velmi pozitivní socioekonomické situace regionu mohou dále získávat města ve Středočeském kraji (Mladá Boleslav a Kladno) a západočeská metropole Plzeň. Naopak s nepříznivou socioekonomickou situací v regionu se musí vyrovnávat krajské město Karlovy Vary a města Ústeckého kraje, tj. Most, Teplice, Děčín a samozřejmě také Ústí nad Labem.

Pro stanovení významu města jako komerčního centra lze využít základního sledovaného indikátoru, kterým je počet podnikatelských subjektů ve městě.⁵ Hodnoty nad 100 tis. dosahují pouze tři města – Praha (437 882), Ostrava (308 374) a Brno (110 228). Jako vedlejší ukazatel lze využít počet podnikatelů – fyzických osob. U tohoto ukazatele jsou rozdíly mezi městy menší. Nejvyšších hodnot dosahuje opět Praha (271 263), Brno (72 280) a Ostrava (48 304).

Pro rozvoj města je významná přítomnost institucí terciárního vzdělávání. Za nejvýznamnější centra terciárního vzdělávání v ČR můžeme označit Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň. Naopak význam terciárního vzdělávání ve městech Jihlava, Karlovy Vary, Most, Teplice, Děčín, Frýdek-Místek, Tábor, Uherské

Hradiště a Znojmo je malý až žádný.

Dopravní napojení je v globalizované ekonomice jedním z významných růstových faktorů. Pro města je v současnosti nejdůležitější silniční napojení, zejména napojení na dálniční síť. Fakticky stoprocentním dopravním napojením na dálniční síť disponují ze sledovaných měst Praha, Brno, Mladá Boleslav, Olomouc a Plzeň. Naopak nejhůře jsou na dálniční síť dopravně napojena města České Budějovice, Karlovy Vary a Znojmo.

Na železniční síť, která má oproti silniční síti výrazně menší význam pro rozvoj ekonomik měst, jsou ze sledovaných měst nejlépe napojena města Praha, Brno, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Ústí nad Labem a Děčín. Naopak nejhůře jsou napojena města Jihlava, Karlovy Vary, Liberec, Mladá Boleslav, Most a Znojmo. Z blízkosti mezinárodně významného letiště Ruzyně mohou čerpat dopravně nejbližší města, kterými jsou (vedle Prahy) také Kladno, Most, Plzeň nebo Mladá Boleslav. Kromě Prahy se v ČR nachází letiště s pravidelným provozem také ve městech Brno a Ostrava.

Mezi základní indikátory kvality života patří naděje na dožití při narození mužů a žen. Nejvyšší hodnoty indikátoru naděje na dožití při narození – muži vykazuje okres⁶ Hradec Králové (74,4 let), Praha (74,1) a Brno (74,0). Naopak nejnižších hodnot dosahují okresy Karviná (70,3), Teplice (70,1) a Most (69,8). Nejvyšší hodnoty indikátoru naděje na dožití při narození – ženy vykazují okresy Zlín (80 let), Hradec Králové (79,7) a Pardubice (79,6). Nejnižší hodnotu nalezneme v okresech Děčín (76,9), Most (76,3) a Teplice (76,2).

Pro zhodnocení kvality životního prostředí byl použit indikátor měrné emise SO₂ v tunách za rok na km².⁷ Nejnižší emise vykazuje okres Znojmo, Jihlava (oba 0,28 t/km²) a Uherské Hradiště (0,43). Naopak nejvyšších hodnot dosahuje okres Most (37,30), Plzeň (59,63) a Ostrava (77,87).

Kategorizace měst

Na základě výše zmíněných indikátorů byla města rozdělena z hlediska toho, jak plní roli centra ekonomického růstu a rozvoje v ČR.

Jednoznačně nejvýznamnějším ekonomickým centrem v ČR je Praha, která v tomto ohledu tvoří samostatnou kategorii.

Do druhé nejvýznamnější kategorie je možné zařadit krajská města Brno, Ostrava, Plzeň a Hradec Králové.

Další kategorii tvoří opět krajská města Olomouc, Liberec, Pardubice, Zlín a Ústí nad Labem.

Čtvrtá kategorie kombinuje měst a krajským statutem i bez něj. Jsou to Mladá

⁶ údaj ČSÚ zveřejňuje pouze na úrovni okresů, průměr let 2001 až 2005

⁷ údaj za okres, 2005

Boleslav, Jihlava, České Budějovice a Kladno.

Do páté kategorie jsou zařazena města Opava, Frýdek-Místek, Děčín, Most a také krajské město Karlovy Vary.

Šestou kategorií tvoří Znojmo, Uherské Hradiště, Tábor, Karviná a Teplice.

Pořadí měst (socioekonomický význam)

1	Praha	86,1 %	13	České Budějovice	37,8 %
2	Brno	59,6 %	14	Kladno	37,2 %
3	Ostrava	58,9 %	15	Opava	31,0 %
4	Plzeň	52,5 %	16	Frýdek-Místek	30,8 %
5	Hradec Králové	50,4 %	17	Děčín	28,2 %
6	Olomouc	46,3 %	18	Most	28,1 %
7	Liberec	44,4 %	19	Karlovy Vary	27,6 %
8	Pardubice	42,9 %	20	Znojmo	26,9 %
9	Zlín	42,4 %	21	Uherské Hradiště	26,0 %
10	Ústí nad Labem	40,1 %	22	Tábor	24,1 %
11	Mladá Boleslav	38,9 %	23	Karviná	24,0 %
12	Jihlava	38,8 %	24	Teplice	23,8 %

Město Zlín

Zlín – 11. město České republiky podle počtu obyvatel. Přirozené ekonomické, sociokulturní i administrativně-správní centrum Zlínského kraje. Tvoří přirozenou aglomeraci s Otrokovicemi a dalšími obcemi. Ve městě došlo k úpadku tradičního průmyslu, dochází k diverzifikovanému rozvoji v malém a středním podnikání. Centrum vzdělávacích institucí a zařízení všech stupňů, sídlo Univerzity Tomáše Bati. Znamé filmové ateliéry. Festival filmů pro děti a mládež.

SWOT analýza Zlína

Mezi silné stránky patří:

- ekonomicky nejsilnější město kraje;
- kvalifikace a vzdělanost obyvatel, dostatek pracovních sil, nízká vyjízďka za prací;
- integrovaná městská doprava;
- vysoce pozitivní image města Zlína jako města práce a podnikání – velká „podnikavost obyvatel“, relativně vysoký podíl malých a středních podniků na zaměstnanosti;
- aktivita občanských iniciativ a sdružení v průmyslové oblasti;

- dostatečná kapacita a variabilita školských zařízení;
- přitažlivé okolí a dobré podmínky pro bydlení, relativní kvantitativní dostatek objektů k bydlení;
- Univerzita Tomáše Bati a možnosti jejího dalšího rozvoje;
- tradice nejrozličnějších kulturních festivalů a akcí;
- široká síť zdravotnické péče, dostačující kapacita kvalitních zdravotnických zařízení;
- trvalá snaha o fungující systém sociální péče, dobrá úroveň sociální prevence (široká aktivita a síť nestátních organizací);
- široká nabídka aktivního sportovního využití;
- dobré životní prostředí v oblasti (velká oblast CHKO);
- relativně malý výskyt sociálně patologických jevů, nízká kriminalita;
- schopnost městského rozpočtu částečně financovat investiční výstavbu;
- Zlín je křižovatkou tří národopisných oblastí, projevuje se zde velká míra lokálního patriotismu a bohatství kulturních tradic.

Zlín – základní údaje

P. č.	Indikátor, zdroj	
1	Začlenění do cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, MMR	ANO
2	Začlenění města do území (regionů) se soustředěnou podporou státu (ano/ne), MMR	NE
3	Přítomnost krajského soudu, MV	ANO
4	Status krajského města, MV	ANO
5	Nezaměstnanost ve městě (březen 2008), MPSV	3,9 %
6	Počet podnikatelských subjektů registrovaných ve městě k 31. 12. 2006, ČSÚ	23 444
7	Počet podnikatelů – fyzických osob k 31. 12. 2006, ČSÚ	16 522
8	Počet bydlících ve městě k 31. 12. 2007, ČSÚ	78 066
9	Nárůst (pokles) počtu obyvatel města (31. 12. 2007/1. 1. 2001), ČSÚ	95,8 %
10	Existence letiště s pravidelným provozem v blízkosti města, MD	NE
11	Naděje na dožití při narození – muži (údaj za okres, průměr let 2001–2005), ČSÚ	72,6
12	Naděje na dožití při narození – ženy (údaj za okres, průměr let 2001–2005), ČSÚ	80,0
13	Měrné emise SO ₂ v tunách za rok na km ² (údaj za okres, 2005), ČSÚ	4,22

Mezi slabé stránky patří:

- špatná dopravní dostupnost města;
- špatná dopravní prostupnost města, rozdělení města na území vzájemně izolovaná rušnými komunikacemi;
- spádovost okolních okresů do jiných regionů, historická nekompaktnost kraje;
- ztráta konkurenceschopnosti v tradičních oborech, rozpad velkých podniků, a tím také přerušení investičních činností v průmyslové oblasti;
- po rozpadu velkých podniků není dosud zaplněna vzniklá mezera na trhu kvalitních pracovních příležitostí, nebyla v předstihu vytvářena systematická příprava na příchod investorů do regionu;
- pouze malá část obyvatel je zaměstnána v oblasti služeb a správy;
- vysoká závislost místní ekonomiky na dopravě kombinovaná se špatnou dopravní dostupností;
- neexistence systematických vztahů podnikatelů a samosprávy;
- spíše formální spolupráce s partnerskými městy;
- neexistence městského kulturního střediska a omezená možnost vytvářet a koordinovat ve městě kulturu, neexistence vyhovujících prostor pro kulturní a společenské akce;
- technická a morální zastaralost bytového fondu ve městě;
- nedostatek bytů nižší cenové kategorie;
- nedostatečná síť sociálních služeb a zařízení;
- nedostatečná integrace všech skupin obyvatel do společnosti;
- nízká úroveň komunikace městské samosprávy s podnikatelskou sférou;
- současná nabídka a kvalita služeb, především u služeb cestovního ruchu, není dostačující a do budoucna je nevyhovující.

Mezi příležitosti patří:

- posunutí vlakového nádraží blíž k centru města, vytvoření společného dopravního terminálu vlakové, autobusové a městské hromadné dopravy;
- elektrifikace a zintenzivnění dopravy na železniční trase Otrokovice–Zlín, resp. Vizovice (elektrická rychlodráha);
- zapojení podnikatelů na území města Zlína do jednání o rozvoji města;
- vytvoření integrovaného (vícezdrojového) městského informačního systému, zjednodušení administrativy správních úkonů;
- vytvoření silného, konkurenceschopného městského územně členěného celku integrací okolních obcí (Otrokovice, Napajedla, ...);
- etablování Zlína jako lídra Euroregionu Bílé-Biele Karpaty;
- rozvinutí co nejširší základny pro spolupráci města, UTB a podnikatelů na všech úrovních, velká příležitost pro inovace ve výrobě a propojení nových teoretických poznatků a jejich praktického využití, podpora výzkumu a vývoje ve vazbě na činnost průmyslových podniků a UTB, případně středního školství;

- příprava regionálních průmyslových zón se spoluúčastí obcí regionu, resp. nemovitostí pro potenciální investory včetně regenerace stávajících území;
- podpora rozvoje UTB s důrazem na strategické obory, projekty celoživotního vzdělávání;
- rozvoj vazeb kulturních institucí na cestovní ruch;
- realizace projektu Zlín – zdravé město;
- podpora integrace postižených obyvatel;
- užší spolupráce a propojení sociální a zdravotnické oblasti ve prospěch informovanosti občanů;
- program regenerace bytového fondu, zvýšení atraktivity a kapacity bytů;
- využití přírodního prostředí pro aktivní trávení volného času, rozvoj ekologicky přátelských činností.

Mezi hrozby patří:

- nevyřešení kritické dopravní situace v reálné době bude mít za následek stále větší izolaci města a stagnaci a úpadek regionu v rámci celé republiky;
- emigrace podnikatelských aktivit a obyvatel do příznivějších oblastí (Olomouc, Brno, Ostrava) a s tím spojená výrazně nízká konkurenceschopnost mezi ostatními regiony při získávání nových investorů;
- odchod investorů do lépe motivujícího prostředí v jiných městech či státech; narůstající nedostatek sociálních služeb;
- klesající úroveň výchovy v rodině, přenášení výchovy na školská zařízení;
- zhoršení životního prostředí a kvality života;
- malá vazba zdravotnických zařízení na město, a tedy malá možnost ovlivnit jejich síť a fungování;
- pokles počtu obyvatel ve Zlíně, rychlé zestárnutí zlínské populace;
- nárůst sociálních potřeb rostoucí skupiny osob v neproduktivním věku.

Strategická vize města Zlín pro období 2007–2013

Zlín je plnohodnotné evropské město

Statutární město Zlín

- *se bude rozvíjet jako plnohodnotné administrativní a správní centrum Zlínského kraje, bude spolehlivým partnerem.*
- *směřuje ke spokojenému životu obyvatel města i regionu, se zaměřením na vzdělání, kulturu a zdravý životní styl.*
- *a celý region dosáhnou ekonomické výkonnosti a růstu zaměstnanosti, zvláště kvalifikované pracovní síly. Zejména partnerství se vzdělávacími a odbornými institucemi a pracovišti podpoří stabilizaci a rozvoj malého a středního podnikání v oborech s vysokou přidanou hodnotou. Potenciál města a regionu bude využit pro rozvoj cestovního ruchu.*

- *se bude podílet na projektech zaměřených na zajištění dopravní dostupnosti města a regionu.*
- *si zachová jedinečný charakter „města v zeleni“, bude chránit a rozvíjet kvalitu životního prostředí ve městě i celém regionu.*

Pro uskutečnění této vize byl stanoven globální cíl statutárního města Zlín pro období 2007–2013:

Zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity města v zájmu dlouhodobě udržitelného zvyšování kvality života obyvatel. Zlín jako zelené údolí, město vyspělých technologií a kvalitního prostředí pro život obyvatel.

Klíčové priority rozvoje Zlína a jejich cíle:

1. Regenerace

Úprava podmínek pro soukromý sektor tak, aby byly podpořeny revitalizační aktivity s důrazem na tvorbu nových ekonomických aktivit s vysokou přídanou hodnotou a s důrazem na podporu rozvoje aktivit, jež udrží a přilákají vysokoškolsky vzdělané pracovníky do města.

2. Podnikání a znalostní ekonomika

Začlenit průmyslový areál (Baťův areál, Svit) jako plnohodnotnou součást města zaměřenou na podporu podnikání, inovací, služeb, vzdělávání, kultury a sportu.

Dobudovat Vědeckotechnický park na bázi úzkého partnerství s UTB, podnikatelskou sférou, Zlínským krajem a Technologickým inovačním centrem.

3. Lidské zdroje

Růst, udržení a zkvalitnění zaměstnanosti a životního stylu ve zlínském regionu.

4. Infrastruktura

Rozšíření a současně zvýšení technické úrovně infrastruktury a s tím související zlepšení podmínek k životu obyvatel.

5. Cestovní ruch

Zvýšení konkurenceschopnosti města Zlína na trhu cestovního ruchu a s tím související nárůst přínosů plynoucích městu a jeho obyvatelům z rozvoje cestovního ruchu.

ZÁVĚR

Zlín je podle počtu obyvatel 11. největší město České republiky. Podle počtu podnikatelských subjektů se ale Zlín posunuje výše, na 9. pozici mezi vybranými městy, čímž potvrzuje svou pověst města s „podnikatelským duchem“. Počet obyvatel mezi r. 2001 a 2007 klesl ve Zlíně o 4,2 %, což je pátý největší pokles. Zlín se vyznačuje také poměrně nízkou mírou nezaměstnanosti, která v březnu 2008 činila 3,9 %, což zařadilo město na 7. pozici podle tohoto ukazatele.

Město je centrem Zlínského kraje, který jako součást regionu soudržnosti Střední Morava může čerpat prostředky ze strukturálních fondů EU v rámci cíle Konvergence.

Zlín je špatně dopravně dostupný, napojení Zlína na nadregionální dopravní síť není z hlediska postavení a významu města v území vyhovující.

Zlín se drží mezi vybranými městy na 1. pozici podle ukazatele naděje na dožití při narození žen (údaj za okres, průměr let 2001–2005) s hodnotou 80 let, u mužů je hodnota tohoto ukazatele výrazně nižší – 72,6 roku (údaj za okres, průměr let 2001–2005). Tato hodnota řadí město až 10. pozici. Na 14. místě je pak Zlín podle měrných emisí SO_2 v tunách za rok na km^2 , které vykazují hodnotu 4,2, což je pravděpodobně způsobeno především dopravou, jež je, stejně jako u dalších měst, vedena centrem města.

Město Uherské Hradiště

Uherské Hradiště – 45. město České republiky podle počtu obyvatel. Významné historické město jihovýchodní Moravy (Zlínský kraj) a centrum sídelní aglomerace Staré Město – Uherské Hradiště – Kunovice (zhruba 38 000 obyvatel). Město se svou aglomerací má diverzifikovanou ekonomiku. Uherské Hradiště je centrem regionu s velmi bohatým kulturním životem, založeným na silném kulturním povědomí obyvatel a na bohatých tradicích moravského Slovácka.

Uherské Hradiště – základní údaje

P. č.	Indikátor, zdroj	
1	Začlenění do cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, MMR	ANO
2	Začlenění města do území (regionů) se soustředěnou podporou státu (ano/ne), MMR	NE
3	Přítomnost krajského soudu, MV	NE
4	Status krajského města, MV	NE
5	Nezaměstnanost ve městě (březen 2008), MPSV	4,8 %
6	Počet podnikatelských subjektů registrovaných ve městě k 31. 12. 2006, ČSÚ	6 433
7	Počet podnikatelů – fyzických osob k 31. 12. 2006, ČSÚ	4 577
8	Počet bydlících ve městě k 31. 12. 2007, ČSÚ	25 865
9	Nárůst (pokles) počtu obyvatel města (31. 12. 2007/1. 1. 2001), ČSÚ	95,5 %
10	Existence letiště s pravidelným provozem v blízkosti města, MD	NE
11	Naděje na dožití při narození – muži (údaj za okres, průměr let 2001–2005), ČSÚ	71,8
12	Naděje na dožití při narození – ženy (údaj za okres, průměr let 2001–2005), ČSÚ	78,9
13	Měrné emise SO ₂ v tunách za rok na km ² (údaj za okres, 2005), ČSÚ	0,43

SWOT analýza Uherského Hradiště

Mezi silné stránky patří:

- exponovaná poloha souměstí na frekventovaných dopravních tazích – umožňuje vyjížďku za prací na Zlínsko a Brněnsko, blízkost mezinárodního letiště v Kunovicích;

- dynamický rozvoj města v posledních letech;
- podmínky pro podnikatelskou činnost;
- rozvinutá infrastruktura (s výjimkou dopravní);
- vzdělávací zařízení všech stupňů;
- stabilita obyvatelstva a jeho sociální struktury, homogennost z hlediska národnosti;
- historický ráz města (historické zázemí, památková zóna, zachovaný urbanismus historického jádra);
- kulturní centrum Slovácka – významné kulturní instituce s nadregionálním významem, tradiční, regionálně, národně i mezinárodně významné kulturní a společenské akce;
- tradice, folklór – jedinečný, identifikující folkloristický ráz místní kultury; řemesla, výrobky, zvyky, taneční a hudební skupiny ad., velká tradice aktivní činnosti spolků a sdružení, velký počet spolků a sdružení;
- zdravý patriotismus, pocit sounáležitosti s rodným krajem – aktivní účast obyvatel včetně mladší generace na velkém množství kulturních, společenských a sportovních akcí;
- široká nabídka sportovních, volnočasových a relaxačních aktivit;
- atraktivita bydlení ve městě, hezké prostředí města, parky, zahrady, zeleň;
- rozvinutá MHD;
- komunikace mezi veřejným a soukromým sektorem (vč. NNO, podpora města NNO);
- rozvoj cestovního ruchu: průplav Otrokovice–Rohatec, turistická vodní cesta Baťův kanál, nadregionální dálková cyklistická trasa č. 47 „Moravská“;
- poměrně stabilizovaná bezpečnostní situace;
- dostupnost zdravotní péče – nemocnice, praktičtí lékaři, blízkost lázní nadregionálního významu v Ostrožské Nové Vsi.

Mezi slabé stránky patří:

- nedostatečná protipovodňová ochrana, nedořešení protierozních opatření v povodí Vinohradského potoka;
- dopravní infrastruktura vnitřní i vnější vč. příměstských částí města a vazby na nadregionální síť, parkování, vodní cesty, cyklistických stezek a cyklotras;
- dopravní zatížení centra města a příjezdových komunikací;
- úbytek zeleně na sídlištích z důvodu rozšiřování parkovacích ploch, blízkost silnic u obytných ploch a dětských hřišť;
- nedostatek ubytovacích kapacit;
- nedostatek tělocvičen;
- nedostatek prostorů pro rozvoj sociálních služeb;
- úbytek obyvatelstva a s tím spojené problémy;

- nedostatek bytů, včetně startovacích, chráněného a sociálního bydlení;
- nedostatečná tvorba nových pracovních míst ve městě, málo pracovních příležitostí;
- nižší průměrná mzda oproti celostátnímu průměru;
- špatný stav infrastruktury – poruchy starších vodovodních řadů;
- poškozené životní prostředí, znečištění ovzduší, hluk z dopravy;
- značně narušený krajinný ekosystém v okolí města.

Mezi příležitosti patří:

- externí zdroje financování (fondy EU a dotace obecně);
- rozvoj dopravní infrastruktury (R 55, letiště Kunovice, propojení průmyslové zóny);
- další rozvoj vysokého školství, celoživotního vzdělávání;
- značka „Velká Morava“, muzeum Velké Moravy, Sadská výšina;
- rozvoj cykloturistiky (vinařské).

Mezi hrozby patří:

- povodně;
- nedostatečné dopravní propojení sever–jih, nedostatečná dopravní infrastruktura;
- pokles počtu obyvatel;
- stárnutí obyvatelstva a nedostatek služeb s tím spojených;
- nízké mzdy v regionu (může být současně příležitostí);
- kanál D-O-L (blokuje rozvoj);
- nezájem o učňovské školství;
- přetrvávající nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle na trhu práce;
- zahraniční obchodní řetězce, které rozšiřují na území aglomerace svou síť supermarketů, diskontů či hypermarketů, především výstavbou na „zelené louce“;
- kolize rekreační a vodohospodářské funkce přírodních jezer u Ostrožské Nové Vsi;
- změna kulturního klimatu ve městě.

Vize rozvoje města Uherské Hradiště do roku 2020

Motto: Uherské Hradiště – pulsující srdce Slovácka

Uherské Hradiště je dynamicky se rozvíjející město bohaté historie a tradic, ctící odkaz Velké Moravy, dobré víno, folklór i moderní kulturu.

Je to krásné čisté město zelené s mnoha památkami, které využívá všech možností moderního života. Nabízí svým obyvatelům příjemné a zdravé prostředí včetně upravených veřejných prostranství, bezpečí, kvalitní a atraktivní bydlení se širokou škálou služeb a s možností společenských, sportovních a dalších aktivit ve volném čase. Město dbá na zdraví svých obyvatel a spolupracuje při zajištění kvalitní zdravotní a sociální péče.

Město je dopravně dostupné, je správním centrem oblasti a centrem vzdělávání. Je součástí moderní informační společnosti, podporuje různorodé podnikání a široké spektrum pracovních příležitostí. Sídli zde významné instituce a konají se zde zajímavé kulturní akce širokého dosahu. Je to město, které komunikuje uvnitř i navenek, s partnery v regionu, Evropě i ve světě.

Uherské Hradiště je město, ve kterém je radost žít a které je příjemné a zajímavé navštívit.

Pro naplnění stanovené vize rozvoje města Uherské Hradiště bylo identifikováno 11 klíčových oblastí rozvoje ve třech okruzích:

I. Hospodářský rozvoj a lidské zdroje

1. Vzdělávání a školství
2. Podnikání, zaměstnanost a hospodářský rozvoj
3. Kultura, památky a cestovní ruch
4. Sport a volnočasové aktivity

II. Prostředí pro život ve městě

5. Životní prostředí
6. Zdravotnictví a sociální služby
7. Bydlení
8. Bezpečnost
9. Doprava

III. Řízení rozvoje města

10. Informační a komunikační technologie
11. Řízení a správa města

ZÁVĚR

Uherské Hradiště je druhé nejvýznamnější centrum Zlínského kraje, nicméně z vybraného souboru měst je podle počtu obyvatel nejmenší. Tomu také odpovídá počet podnikatelských subjektů. Počet obyvatel mezi r. 2001 a 2007 klesl o 4,5 %, což je třetí největší pokles mezi vybranými 24 městy.

Město může pro svůj rozvoj využít prostředky ze strukturálních fondů EU, ale nikoliv z národních zdrojů – leží mimo regiony se soustředěnou podporou státu. Nezaměstnanost ve městě je relativně nízká – 4,8 % v březnu 2008, což řadí Uherské Hradiště na 10. pozici v souboru vybraných měst.

Pokud jde o napojení města na nadregionální dopravní síť, lze konstatovat, že není dostatečné, město leží na periferii České republiky. Přesto je Uherské Hradiště relativně prosperujícím městem, je centrem regionu s bohatou historií, sociálním a kulturním životem, se silnou identifikací obyvatel. Naděje na dožití při narození obyvatel Uherskohradištska se pohybuje u mužů na úrovni 71,8 roku (údaj za okres, průměr let 2001–2005) a u žen 78,9 roku (údaj za okres, průměr let 2001–2005). Podle těchto ukazatelů se město pohybuje zhruba v polovině souboru vybraných měst. Ukazatel vyjadřující míru znečištění životního prostředí – měrné emise SO₂ v tunách za rok na km² – hodnotou 0,43 řadí město na třetí příčku.

Své případné dotazy či připomínky
ke studii **MasterCard česká centra rozvoje**
prosím směřujte na níže uvedené kontakty:

Organizátor: MasterCard Europe
Anna Šámalová, manažerka projektu,
tel.: 221 998 226, e-mail: anna.samalova@ogilvy.com

Metodický tým: Vysoká škola ekonomická v Praze
René Wokoun, vedoucí metodického týmu,
tel.: 224 095 548, e-mail: wokoun@vse.cz

Odborný partner: Sdružení CZECH TOP 100
Jan Struž, předseda sdružení,
tel.: 233 313 963, e-mail: jan.struz@czechtop100.cz